

Helinium

EXAMENREGLEMENT

Schooljaar 2024-2025

VMBO / HAVO / VWO

Voorstel Examencommissie: 01/03/2024

Instemming MR: 01/05/2024

Vaststelling Bevoegd Gezag: 05/05/2024

Helinium SG

Fazantenlaan 1-1a

3222 AM Hellevoetsluis

T: 0181-316488

E: m.stoppelenburg@helinium.nl

I: www.helinium.nl

INHOUDSOPGAVE

<u>Inleiding</u>	5
1. Begripsbepalingen en afkortingen.....	6
2. Commissie van Bezwaar- en Beroepschriften.....	7
3. Eindexamen.....	7
3.1 Examenprogramma.....	7
3.2 Toelating tot het examen.....	7
3.3 Afnemen eindexamen.....	7
3.4 Indeling eindexamen.....	8
3.5 Begrenzing mogelijkheden vakkenkeuze.....	8
3.6 Examenreglement en PTA.....	8
4. Onregelmatigheden	10
5. Schoolexamen (SE).....	11
5.1 Begin en einde van het SE.....	11
5.2 Beoordeling SE.....	12
5.3 Beoordeling van toetsen.....	13
5.4 Verschil van mening over de beoordeling.....	13
5.5 Inhalen en herkansingen en herexamens.....	13
5.6 Vaststellen eindcijfer SE.....	14
5.7 Overige regelingen betreffende het SE.....	14
6. Centraal examen (CE).....	15
6.1 Inrichting van het CE.....	15
6.2 CE in eerder leerjaar.....	16
6.3 CE bij verhindering in 1 ^e of 2 ^e tijdvak	16
7. Uitslag, herkansing centraal schriftelijk examen en diplomering.....	17
7.1 Eindcijfer vakken eindexamen.....	17
7.2 Vaststelling uitslag eindexamen	18
7.3 Uitslag.....	18
7.4 Herkansing CE.....	18
7.5 Diploma en cijferlijst.....	19

8. Overige bepalingen.....	19
8.1 Afwijkende wijze van examineren.....	19
8.2 Gespreid examen.....	20
8.3 Gebruik schrijfmateriaal en papier.....	20
8.4 Bewaren examenwerk.....	20
9. Slotbepalingen.....	21

Bijlagen

Bijlage 1: Taken van de examencommissie en de eindexamensecretaris.....	22
Bijlage 2: Regeling van de samenstelling en de werkwijze van de Commissie van Bezwaar- en Beroepschriften.....	23
Bijlage 3: Uitslag eindexamen vwo en havo.....	25
Bijlage 4: Uitslag eindexamen vmbo.....	27
Bijlage 5: Onregelmatigheden.....	29
Bijlage 6: Rooster CE 2025.....	30
Bijlage 7: Instructie surveillance CE	32
Bijlage 8: Cum laude slagen.....	37

Inleiding

In dit Examenreglement wordt de organisatie van het eindexamen en de gang van zaken bij het eindexamen van Helinium geregeld. Dat eindexamen bestaat uit een **schoolexamen** (SE) en een **centraal examen** (CE).

Voor het SE worden hier alleen de hoofdzaken behandeld. Een verdere uitwerking van de regels voor het SE is te vinden in de Programma's van Toetsing en Afsluiting (PTA) van het desbetreffende leerjaar en afdeling.

Het Examenreglement wordt voor 1 oktober van het schooljaar aan de leerlingen van de leerjaren 3 en 4 vmbo, 4 en 5 havo en 4, 5, 6 vwo verstrekt.

Dit Examenreglement Helinium is gebaseerd op de Wet op het Voortgezet Onderwijs 2020 (WVO 2020) en op het Uitvoeringsbesluit WVO 2020. Op 1 augustus 2022 is de WVO 2020 van kracht geworden. Deze nieuwe wet is een modernisering in tekst en opbouw van de bestaande Wet en van diverse regelingen waaronder het Eindexamenbesluit en het Inrichtingsbesluit. Grote delen van het Eindexamenbesluit zijn onderdeel van de nieuwe Wet geworden. Enkele bepalingen komen in een Uitvoeringsbesluit WVO 2020.

Het opstellen van een voorstel voor een examenreglement is één van de taken/bevoegdheden van de examencommissie evenals het jaarlijks opstellen van een voorstel voor een programma van toetsing en afsluiting als bedoeld in art. 2.60a WVO 2020 voor het bevoegd gezag.

EXAMENREGLEMENT 2024-2025

1. BEGRIPSBEPALINGEN EN AFKORTINGEN

In dit examenreglement wordt verstaan onder:

- bevoegd gezag: bestuurder Stichting Onderwijsgroep Galilei;
- commissie van Bezwaar- en Beroepschriften: de commissie als bedoeld in art.2 en bijlage 2 bij dit reglement;
- CSE: Centraal Schriftelijk Examen
- CPE: Centraal Praktisch Examen
- CSPE: Centraal Schriftelijk en Praktisch Examen
- directeur(en): de rector(en) van SG Helinium te Hellevoetsluis;
- eindexamen: een examen ten minste in het geheel van de voorgeschreven vakken;
- eindexamenkandidaat: een ieder die door het bevoegd gezag tot het eindexamen wordt toegelaten;
- examencommissie: de examencommissie bedoeld in art. 2.60d van de WVO 2020;
- examenprogramma: het examenprogramma bedoeld in art. 2.54 van de WVO 2020;
- examensecretaris: de examensecretaris bedoeld in art. 2.51a van de WVO 2020;
- examiner: de docent die is belast met het afnemen van het examen in een vak waarover het eindexamen zich uitstrekt, art. 2.51, derde lid, WVO 2020;
- gecommitteerde: een gecommitteerde in de zin van artikel 2.56 WVO 2020;
- inspectie: de inspectie, bedoeld in art.1 van de Wet op het Onderwijstoezicht (WOT);
- Onze Minister: Onze Minister voor Basis- en Voortgezet Onderwijs en Media;
- Onregelmatigheid: het niet op regelmatige wijze plaatsvinden van SE en/of CE;
- programma van toetsing en afsluiting (PTA): programma als bedoeld in artikel 2.60a WVO 2020.

- school: SG Helinium, scholengemeenschap voor vmbo, havo en vwo te Hellevoetsluis;
- schooljaar: het tijdvak van 1 augustus van enig kalenderjaar tot en met 31 juli van het daaropvolgende jaar;
- Uitvoeringsbesluit WVO 2020 (UB 2020);
- Wet: de Wet op het Voortgezet Onderwijs 2020 (WVO 2020);

2. COMMISSIE VAN BEZWAAR- EN BEROEPSCHRIFTEN

De commissie van Bezwaar- en Beroepschriften zoals bedoeld in art. 4.5 van dit examenreglement behandelt een schriftelijk beroep dat een kandidaat aantekent tegen een beslissing betreffende een onregelmatigheid. Zie ook bijlagen 2 en 5.

3. EINDEXAMEN

3.1 Examenprogramma

1. Onze Minister stelt, voor elk van de onderwijssoorten, examenprogramma's vast, waarin is opgenomen:
 - a. een omschrijving van de examenstof voor ieder eindexamenvak,
 - b. welk deel van de examenstof centraal zal worden geëxamineerd en over welke examenstof het schoolexamen (SE) zich uitstrekt, en
 - c. het aantal en de tijdsduur van de toetsen van het CE.
 - d. eventuele voorschriften betreffende de aard, de omvang, het aantal, de beoordeling en de weging van de onderdelen van het SE. Over de door de minister vast te stellen examenprogramma's wordt de Onderwijsraad gehoord.
2. Een examenprogramma wordt vastgesteld per vak of per groep van vakken.
3. Voor zover de school de mogelijkheid biedt kunnen de kandidaten in meer dan in het examenbesluit voorgeschreven aantal vakken dat een eindexamen vormt, examen afleggen.

3.2 Toelating tot het eindexamen

Het bevoegd gezag stelt de leerlingen van de school in de gelegenheid ter afsluiting van de opleiding een eindexamen af te leggen.

3.3 Afnemen eindexamen

1. De rector en de examinatoren nemen onder verantwoordelijkheid van het bevoegd gezag het eindexamen af.
2. De rector wijst één van de personeelsleden van de school aan tot examensecretaris.

3.4 Indeling eindexamen; examendossier; profielwerkstuk

1. Het eindexamen kan voor ieder vak bestaan uit een SE, uit een CE dan wel uit beide.
2. Het SE bestaat voor het vmbo, havo en vwo uit een examendossier. Het examendossier is het geheel van de onderdelen van het schoolexamen zoals gedocumenteerd in een door het bevoegd gezag gekozen vorm.
3. Het SE vwo, havo en vmbo gt omvat mede een profielwerkstuk. Het profielwerkstuk is een werkstuk, een presentatie daaronder begrepen, waarin op geïntegreerde wijze kennis, inzicht en vaardigheden aan de orde komen die van betekenis zijn in het desbetreffende profiel.
4. Het profielwerkstuk in het vwo en havo heeft betrekking op één of meer vakken van het eindexamen. Tenminste één van deze vakken heeft een omvang van minimaal 400 uur (vwo) en minimaal 320 uur (havo). Het profielwerkstuk in het vmbo gt heeft betrekking op een thema uit het profiel waarin de leerling onderwijs volgt. Het cijfer voor het profielwerkstuk telt mee binnen het combinatiecijfer.
5. In afwijking van art. 5.2a van dit examenreglement wordt het profielwerkstuk in het vmbo beoordeeld met <<goed>>, <<voldoende>> of <<onvoldoende>>.

3.5 Begrenzing mogelijkheden vakkenkeuze kandidaten

1. De kandidaten kiezen in welke vakken zij examen afleggen. Voor leerlingen geldt deze keuze voor zover het bevoegd gezag, al dan niet in samenwerking met het bevoegd gezag van een of meer andere scholen, hen in de gelegenheid heeft gesteld zich op het examen in die vakken voor te bereiden. Indien sprake is van samenwerking tussen scholen, is artikel 2 van het Besluit samenwerking VO-BVE van toepassing. Tussen de betrokken scholen wordt een samenwerkingsovereenkomst gesloten.
2. De kandidaten kunnen, voor zover het bevoegd gezag hun dat toestaat, in meer vakken examen afleggen dan in de vakken die tenminste tezamen een eindexamen vormen. Een examen als bedoeld in de eerste volzin heeft geen betrekking op vakken die overeenkomen met vakken die onderdeel zijn van dat eindexamen.

3.6 Examenreglement en PTA

1. Het bevoegd gezag stelt een examenreglement vast. Het examenreglement bevat in elk geval informatie over de maatregelen, bedoeld in artikel 4 (Onregelmatigheden), en de toepassing daarvan, alsmede regels met betrekking tot de organisatie van het eindexamen en de gang van zaken tijdens het eindexamen, de herkansingsmogelijkheden van het SE, en de samenstelling en het adres van de in artikel 2 bedoelde commissie van Bezwaar- en Beroepschriften. Ten aanzien van de herkansing wordt in elk geval bepaald, in welke gevallen een herkansing mogelijk is. Ook kan worden bepaald dat tot die

gevallen kunnen behoren gevallen dat de kandidaat door ziekte of ten gevolge van een bijzondere van zijn wil onafhankelijke omstandigheid, niet in staat is geweest, aan de desbetreffende toets deel te nemen.

2. Het bevoegd gezag stelt jaarlijks voor 1 oktober een PTA vast, dat in elk geval betrekking heeft op het desbetreffende schooljaar. Het programma vermeldt in elk geval:
 - a. welke onderdelen en domeinen van het examenprogramma in het SE worden getoetst;
 - b. de inhoud van de onderdelen van het SE;
 - c. de wijze waarop en de tijdvakken waarbinnen de toetsen van het schoolexamen plaatsvinden, de herkansing daaronder mede begrepen;
 - d. de wijze van herkansing van het schoolexamen, alsmede
 - e. de regels voor de wijze waarop het cijfer voor het SE voor een kandidaat tot stand komt.
3. Het examenreglement en het PTA worden door de rector voor 1 oktober 2024 toegezonden aan de inspectie en verstrekt aan de kandidaten.
4. Wijziging PTA:
 1. Het bevoegd gezag van een school voor voortgezet onderwijs kan het PTA na 1 oktober slechts wijzigen:
 - a. in het geval van een bijzonder onvoorziene omstandigheid die leidt tot praktische onuitvoerbaarheid van het PTA; of
 - b. ter verbetering van een kennelijke onjuistheid of kennelijke onvolledigheid in het PTA.
 2. De examencommissie van de school voor voortgezet onderwijs wordt vooraf in de gelegenheid gesteld om te adviseren over een wijziging als bedoeld in het eerste lid.
 3. Het bevoegd gezag van een school voor voortgezet onderwijs wijkt bij de vaststelling van een wijziging van het PTA slechts af van het advies van de examencommissie nadat het bevoegd gezag:
 - a. overleg heeft gepleegd met de examencommissie; en
 - b. de afwijking schriftelijk heeft gemotiveerd.

4. **ONREGELMATIGHEDEN** (vgl. art. 2.61 WVO 2020 en art. 3.58 Uitvoeringsbesluit WVO 2020)

1. Indien een kandidaat zich bij een onderdeel van het eindexamen of bij een aanspraak op ontheffing aan een onregelmatigheid schuldig maakt of heeft gemaakt, of zonder geldige reden afwezig is op het eindexamen, kan de rector maatregelen nemen.
Zie voor wat in ieder geval onder “enige onregelmatigheid” wordt verstaan: bijlage 5.
2. De maatregelen, bedoeld in art. 2.61, eerste lid, van de WVO 2020, die de rector jegens een examenkandidaat kan nemen, zijn:
 - a. het toekennen van het cijfer 1 voor een toets van het SE of het CE;
 - b. het ontzeggen van de deelname of de verdere deelname aan één of meer toetsen van het SE of het CE;
 - c. het ongeldig verklaren van één of meer toetsen van het al afgelegde deel van het SE of het CE;
 - d. het bepalen dat het diploma en de cijferlijst slechts kunnen worden uitgereikt na een hernieuwd examen in door de rector aan te wijzen onderdelen.
3. De maatregelen, bedoeld in het eerste lid, kunnen afhankelijk van de aard van de onregelmatigheid afzonderlijk of in combinatie met elkaar genomen worden.
4. Indien een hernieuwd examen als bedoeld in het eerste lid, onderdeel d, betrekking heeft op een of meer onderdelen van het centraal examen legt de examenkandidaat dat examen af in een volgend tijdvak van het centraal examen.
5. De rector zendt de beslissing waarbij een maatregel als bedoeld in het eerste lid wordt genomen aan de examenkandidaat en zijn wettelijke vertegenwoordigers, en in afschrift aan de inspectie.
6. De kandidaat kan tegen een beslissing van de rector in beroep gaan bij de door het bevoegd gezag van de school ingestelde commissie van Bezwaar- en Beroepschriften. Van deze commissie mag de rector geen deel uitmaken. Zie bijlage 2.
7. Het beroep wordt binnen vijf dagen nadat de beslissing aan de kandidaat is bekendgemaakt, schriftelijk ingesteld bij de commissie van Bezwaar- en Beroepschriften. De commissie stelt een onderzoek in en beslist binnen twee weken na ontvangst van het beroepsschrift, tenzij zij deze termijn gemotiveerd heeft verlengd met ten hoogste twee weken. De commissie stelt bij haar beslissing zo nodig vast op welke wijze de kandidaat alsnog in de gelegenheid zal worden gesteld het eindexamen of geheel of gedeeltelijk af te leggen. De commissie deelt haar beslissing schriftelijk mede aan de examenkandidaat, aan de ouders, voogden of verzorgers van de kandidaat indien deze minderjarig is, aan de rector en de inspectie. De beslissing van de commissie is bindend voor alle betrokkenen. Zie ook bijlagen 2 en 5.

5. SCHOOLEXAMEN

5.1 Begin en einde van het SE

1. Het SE begint bij aanvang van het derde leerjaar vmbo en het vierde leerjaar havo en vwo.
2. Alle resultaten die de leerling voor het SE heeft behaald, en de registratie en documentatie van gegevens die met deze resultaten verbonden zijn, vormen het examendossier.
3. Het SE wordt afgesloten voor de aanvang van het eerste tijdvak van het CE. Het bevoegd gezag kan in afwijking hiervan een kandidaat die ten gevolge van ziekte of een andere van zijn wil onafhankelijke omstandigheid het schoolexamen in één of meer vakken niet heeft kunnen afsluiten voor de aanvang van het eerste tijdvak, in de gelegenheid stellen het SE in dat vak af te sluiten vóór het centraal examen in dat vak of in die vakken, doch na de aanvang van het eerste tijdvak van het CE.
4. In afwijking van het gestelde in 5.1.3 geldt voor het vmbo gt dat het SE voor de vakken waarin geen CE wordt afgelegd en, voor zover van toepassing, het profielwerkstuk uiterlijk moeten zijn afgesloten op een datum gelegen na de aanvang van het eerste tijdvak van het CE, doch uiterlijk een week voordat de uitslag wordt vastgesteld. Het bevoegd gezag dat afwijkt van art. 5.1.3 zendt de met het SE en het profielwerkstuk behaalde resultaten zo spoedig mogelijk aan de inspectie.
5. Het SE vmbo in de vakken maatschappijleer, kunstvakken en lichamelijke opvoeding wordt afgesloten in het derde of vierde leerjaar.
6. Er is een SE Rekenen, bedoeld voor leerlingen die in het schooljaar 2020-2021 of later examen afleggen, maar niet in wiskunde. Om precies te zijn:
 - havoleerlingen die het examenprofiel Cultuur & Maatschappij volgen en geen examen afleggen in wiskunde A of B;
 - vmbo-leerlingen uit elk van de vier leerwegen die een economisch of het zorg- en welzijnprofiel volgen en geen examen afleggen in wiskunde;
 - leerlingen uit vmbo-bb die een leer-werktraject volgen en geen examen afleggen in wiskunde.

Het cijfer SE Rekenen speelt geen rol bij de slaag/zakbepaling.

7. Voor de aanvang van het CE verstrekt de rector aan de examenkandidaat:
 - a. de cijfers voor het SE;
 - b. de beoordeling van de vakken waarvoor geen cijfer wordt vastgesteld;
 - c. de beoordeling van het profielwerkstuk in het vmbo;
 - d. of het verplichte handelingsdeel voldaan is (vmbo bk). (zonder afgesloten handelingsdeel kan geen eindcijfer SE worden vastgesteld)
 - e. een overzicht van de behaalde resultaten van alle onderdelen in het examendossier.

5.2 Beoordeling SE (zie art. 3.13 UB 2020)

- a. Het cijfer van het SE wordt uitgedrukt in een cijfer uit een schaal van cijfers lopende van 1 tot en met 10 met de daartussen liggende cijfers met 1 decimaal.
- b. Indien in een vak tevens CE wordt afgelegd worden de in het eerste lid genoemde cijfers gebruikt met de daartussen liggende cijfers met 1 decimaal. Indien een gemiddelde, als bedoeld in het eerste lid, een cijfer met twee of meer decimalen is, wordt dit cijfer afgerond op de eerste decimaal. Dat betekent dat deze decimaal met 1 wordt verhoogd indien de tweede decimaal zonder afronding 5 of hoger is.
- c. In afwijking van het onder a. gestelde wordt in alle schoolsoorten het vak lichamelijke opvoeding uit het gemeenschappelijke deel van elk profiel en in het vmbo de kunstvakken beoordeeld met <<goed>>, <<voldoende>> of <<onvoldoende>>. Deze beoordeling gaat uit van de prestaties van de leerling binnen zijn mogelijkheden en geschiedt op de grondslag van het genoegzaam afsluiten van de desbetreffende vakken, zoals blijkend uit het examendossier.
- d. Het profielwerkstuk in het vmbo wordt ook met <<goed>> of <<voldoende>> of <<onvoldoende>> beoordeeld. Deze beoordeling geschiedt op de grondslag van het voldoende voltooien van het profielwerkstuk, zoals blijkend uit het examendossier. Het profielwerkstuk in het vmbo wordt beoordeeld door ten minste twee examinatoren.
- e. Op de cijferlijst worden alle vakken vermeld die de leerling in het pakket heeft. Bij die vakken worden de eindbeoordelingen vermeld (en de SE- en CE-eindcijfers van de vakken met een CE). Voor LO worden de beoordelingen 'onvoldoende', 'voldoende' of 'goed' op de cijferlijst vermeld. Daarnaast vinden we het cijfer voor het profielwerkstuk op de cijferlijst terug. Sinds examenjaar 2018-2019 wordt CKV op havo beoordeeld met een cijfer en vanaf examenjaar 2019-2020 ook op vwo. Dit cijfer wordt opgenomen in het combinatiecijfer. Voor de uitslagbepaling worden de afgeronde cijfers voor de betrokken becijferde vakken rekenkundig gemiddeld in het combinatiecijfer. Elk van deze cijfers telt even zwaar mee. Zowel op het vwo als op de havo gaat het dan in ieder geval om maatschappijleer, CKV en om het profielwerkstuk.
- f. Indien een kandidaat in een vak door twee of meer leraren is geëxamineerd – dit in het geval de kandidaat van twee of meer leraren onderwijs heeft gekregen in dat vak – bepalen deze leraren in onderling overleg het cijfer voor het SE.
- g. Een mondeling examen wordt altijd opgenomen. De examinator waarborgt deze geluidsopname (eventueel met beeld). Mondelinge examinering beperkt zich tot het toetsen van de spreekvaardigheid in de moderne vreemde talen. In andere gevallen is er geen mondelinge examinering, tenzij er duidelijke argumenten zijn.
- h. Van iedere beoordeling die bij het bepalen van het eindoordeel over een kandidaat meetelt, stelt de examinator de kandidaat zo spoedig mogelijk, doch uiterlijk binnen 10 werkdagen na afname van het betreffende examen, in kennis. Daarbij wordt aangegeven wat de wegingsfactor van het examen in het totale PTA van het betreffende vak is.
De kandidaat heeft recht op inzage van het gecorrigeerde werk. Deze inzage geschiedt in het bijzijn van de examinator en/of de Eindexamensecretaris.
Aan de kandidaat worden geen kopieën van het door hem gemaakte werk ter hand

gesteld. Evenmin is het de kandidaat toegestaan om via foto's of anderszins het gemaakte werk te reproduceren en/of om aantekeningen te maken.

5.3 Beoordeling van toetsen

De vaststelling van de cijfers voor de toetsen in het kader van het SE ligt in handen van de examinerator en geschiedt aan de hand van duidelijke normen.

5.4 Verschil van mening over de beoordeling

Binnen vijf dagen nadat de resultaten van enig SE-onderdeel aan hem zijn medege-deeld kan de kandidaat bij de teamleider schriftelijk bezwaar aantekenen tegen het toegekende cijfer. De teamleider kan na overleg met de examinerator een naar zijn mening passende maatregel nemen zoals het opdragen van een tweede correctie of het cijfer ongeldig verklaren en een hernieuwde toetsing opdragen.

5.5 Inhalen en herkansingen en herexamens

Een SE inhalen is iets anders dan een SE herkansen.

Een kandidaat die door ziekte of een anderszins geldige reden (ter beoordeling aan de rector) aan een SE toets niet heeft kunnen deelnemen, haalt deze gemiste SE toets verplicht in. Het PTA dient door eindexamenkandidaten immers volledig afgerond te worden.

Een SE toets herkansen betekent dat over een afgebakende hoeveelheid leerstof nogmaals een andere SE toets wordt afgenomen waarbij het doel is om een hogere score te behalen. Het staat de eindexamenkandidaat vrij gebruik te maken van deze herkansingsmogelijkheid.

De inhaal- en de herkansingsversies zijn niet gelijk aan de reguliere versie, wel gelijkwaardig. Van elk SE zijn dus drie versies (regulier, inhaal en herkansing) beschikbaar. We hanteren de volgende uitgangspunten:

1. Schriftelijke SE toetsen zijn in principe herkansbaar. In het PTA wordt deze mogelijkheid duidelijk aangegeven. Bij SE toetsen die niet schriftelijk afgenomen worden, geeft het PTA uitsluitend over de mogelijkheid tot herkansen.
2. De kandidaat, die een SE toets moet inhalen, heeft de mogelijkheid om de betreffende toets op een later moment te herkansen.
3. Een handelingsdeel valt niet onder het herkansingsbeleid en moet altijd met een voldoende afgesloten worden.
4. Herkansingen worden op een vast moment per toetsperiode afgenomen.
5. Herkansingen worden afgenomen nadat alle SE toetsen van een toetsperiode zijn afgerond.
6. De kandidaat, die bij een herkansing afwezig is, heeft geen mogelijkheid meer om de betreffende toets op een later moment af te leggen.
7. Er is voor een kandidaat in de eindexamenklas één herkansing per toetsperiode toegestaan. Dus drie herkansingen totaal.
Voor kandidaten in eerdere leerjaren (waar onderdelen van het PTA getoetst worden) is slechts één herkansing per leerjaar toegestaan. Deze herkansing in eerdere leerjaren wordt afgenomen aan het einde van het betreffende schooljaar.

8. Bij herkansing telt het hoogst behaalde cijfer voor het betreffende SE.
9. Voor de vakken die uitsluitend met een SE worden afgesloten geldt dat de leerling in het eindexamenjaar of eerdere leerjaar bij de teamleider een herexamen mag aanvragen voor de vakken die hij met een onvoldoende heeft afgesloten. Het herexamen wordt in principe afgelegd over de totale leerinhoud van het betreffende vak.
10. Voor kandidaten die doubleren:
 - geldt in VMBO Basis Kader dat bij die vakken, die niet met een CE afgesloten worden, de reeds eerder behaalde SE resultaten geldig blijven, mits deze vakken met minimaal een 7 beoordeeld zijn. De kandidaat wordt in dat geval vrijgesteld van het volgen van lessen in de betreffende vakken. Vanzelfsprekend staat het kandidaten vrij om bij deze vakken opnieuw deel te nemen de lessen en aan SE toetsen.
 - geldt in MAVO, HAVO en VWO dat bij die vakken, die niet met een CE afgesloten worden, de reeds eerder behaalde SE resultaten geldig blijven, mits deze vakken met minimaal een 6 beoordeeld zijn. De kandidaat wordt in dat geval vrijgesteld van het volgen van lessen in de betreffende vakken. Vanzelfsprekend staat het kandidaten vrij om bij deze vakken opnieuw deel te nemen aan de lessen en aan SE toetsen.
 - geldt dat bij vakken die met een CE afgesloten worden, alle eerder behaalde resultaten voor schriftelijke SE toetsen vervallen en deze toetsen dus opnieuw afgelegd worden.
 - geldt dat bij vakken, die met een CE afgesloten worden, eventueel eerder behaalde resultaten voor toetsen, die niet schriftelijk afgenomen worden, geldig blijven. Dit ter beoordeling van de betreffende vaksectie.

5.6 Vaststellen eindcijfer SE

- a. De examinator bepaalt aan de hand van de beoordelingen bedoeld in artikel 5.2 het eindcijfer voor het SE.
- b. De examinator levert de cijfers voor de onderdelen van het SE uiterlijk vijf dagen na toekenning ervan in bij de examensecretaris via Som.
- c. Als formele afronding van het SE ontvangt de kandidaat een overzicht per vak van de resultaten van alle onderdelen en de eindbeoordeling van het SE, getekend door rector en examensecretaris. De kandidaat tekent voor ontvangst.

5.7 Overige regelingen betreffende het SE

- a. Deelname aan geplande SE toetsen is verplicht.
- b. Het inleveren van werk behorend bij een praktische opdracht op of voor de deadline is verplicht. Dit nalaten wordt gezien als onregelmatigheid (zie bijlage 5).
- c. Indien een kandidaat door ziekte of om een andere zwaarwegende reden, ter beoordeling van de rector, is verhinderd aan een toets deel te nemen, wordt hij in de gelegenheid gesteld die alsnog af te leggen, zo spoedig mogelijk doch uiterlijk één

schoolweek na de oorspronkelijke toetsdatum op een door de rector vast te stellen tijdstip.

- d. Van ieder geval van verhindering dient de teamleider te zijn ingelicht vóór de aanvang van de af te leggen toets. Daarnaast dient binnen vier dagen een door de ouders, voogden, verzorgers of bij een meerderjarige kandidaat door hemzelf getekende verklaring te worden overlegd. Elke toetsdag dat een leerling ziek is, moet hij opnieuw absent worden gemeld.

De teamleider is gerechtigd in gevallen van ziekmelding een medische beoordeling te laten geschieden door een onafhankelijke arts. Als er naar het oordeel van de teamleider geen gronden voor het verzuim aanwezig blijken te zijn, wordt dit verzuim als 'onregelmatigheid' gekenmerkt. De rector kan maatregelen nemen zoals beschreven in art.4 van dit reglement.

- e. Indien een kandidaat te laat bij een toets verschijnt, kan hij uiterlijk tot 50% van de tijd van de toets, met een maximum van een half uur, na het begintijdstip van de toets tot het examenlokaal worden toegelaten. Hij levert zijn werk in op het tijdstip dat voor de andere kandidaten geldt. Bij kijk- en luistertoetsen mogen kandidaten na aanvang van de toets niet meer toegelaten worden. Is de kandidaat aanwezig binnen een half uur na aanvang van de toets, dan kan hij de toets op een ander moment inhalen. Is hij bij kijk- en luistertoetsen later dan een half uur na aanvang van de toets bij het examenlokaal aanwezig, dan wordt de toets gemaakt ten koste van de herkansingsmogelijkheid van die periode.
- f. Het gemaakte werk van alle SE toetsen moet worden bewaard gedurende ten minste zes maanden na vaststelling van de uitslag van het examen. Van elke SE toets wordt een exemplaar van de toetsopgaven, het gehanteerde correctiemodel en het gemaakte werk bewaard tot 1 januari van het jaar nadat de leerling de school verlaten heeft.
- g. Voor de overige regelingen wordt verder verwezen naar het desbetreffende PTA.

6 CENTRAAL EXAMEN

6.1 Inrichting van het CE

1. De Minister stelt een Centrale Examencommissie Vaststelling Opgaven in die de tijdstippen van de CE's vaststelt, voor de opgaven en beoordelingsnormen zorgdraagt, de omzetting van de scores in cijfers bepaalt en regels geeft voor het gebruik van hulpmiddelen tijdens de CE's.
2. De rector zorgt ervoor, dat de opgaven voor het CE geheim blijven tot de aanvang van de toets waarbij deze opgaven aan de kandidaat worden voorgelegd.
3. Tijdens een toets van het CE worden aan de kandidaten geen mededelingen van welke aard ook over de opgaven gedaan, uitgezonderd mededelingen van het college.
4. De rector draagt er zorg voor dat het nodige toezicht bij het CE wordt uitgeoefend.

5. Zij die toezicht hebben gehouden, maken een proces verbaal op. Zij leveren dit in bij de rector samen met het gemaakte examenwerk. Het ingeleverde examenwerk is gecontroleerd op volledigheid.
6. Een kandidaat die te laat komt, mag tot uiterlijk een half uur na de aanvang tot een toets worden toegelaten.
7. Een kandidaat mag het examenlokaal pas een uur na aanvang van de toets bij het CE verlaten. Tijdens het laatste kwartier is het niet toegestaan het examenlokaal te verlaten.

6.2 CE in eerder leerjaar

1. Op het gestelde in WVO 2020 art. 2.56 lid 4 kan het bevoegd gezag een leerling uit het voorlaatste of direct daaraan voorafgaande leerjaar toelaten tot het CE in één of meer vakken, niet zijnde alle vakken van het eindexamen.
2. Bij toepassing van het eerste lid wordt het SE in dat vak of die vakken afgesloten voordat in dat leerjaar het CE in dat vak of die vakken aanvangt.
3. Art. 3.36 UB2020 is van overeenkomstige toepassing: zodra de eindcijfers en indien mogelijk de uitslag zijn vastgesteld, maakt de rector deze schriftelijk aan de kandidaat bekend.
4. Indien toepassing wordt gegeven aan het eerste lid, wordt het derde tijdvak aansluitend aan het voorlaatste of direct daaraan voorafgaande leerjaar afgenomen door het College voor toetsen en examens.
5. Indien de leerling in één of meer vakken CE heeft afgelegd in het voorlaatste of direct daaraan voorafgaande leerjaar, en niet is bevorderd tot het volgende leerjaar, vervallen de met dit CE of deze CE's behaalde resultaten.

6.3 Centraal examen bij verhindering in 1e of 2e tijdvak

1. Indien een examenkandidaat om een geldige reden, ter beoordeling van de rector, is verhinderd bij het centraal examen van één of meer vakken in het eerste tijdvak aanwezig te zijn, krijgt hij in het tweede tijdvak de gelegenheid het centraal examen alsnog te voltooien. De examenkandidaat maakt in dat geval maximaal twee toetsen per dag.
2. Indien een examenkandidaat ook in het tweede tijdvak om een geldige reden, ter beoordeling van de rector, verhinderd is, of als hij het centraal examen in het tweede tijdvak niet kan voltooien, wordt hij in de gelegenheid gesteld in het derde tijdvak ten overstaan van het college zijn eindexamen te voltooien.
3. Indien het bevoegd gezag op grond van art. 3.17, tweede lid, zelf de afname-tijdstippen van een centraal examen bepaalt, kan de rector een examenkandidaat de gelegenheid geven om binnen de afnameperiode die het college daarvoor heeft ingesteld, alsnog het centraal examen te voltooien, waarvoor hij eerder was verhinderd.

4. De kandidaat meldt zich zo spoedig mogelijk door tussenkomst van de rector aan bij de voorzitter van de desbetreffende staatsexamencommissie.
5. Na afloop van het derde tijdvak deelt de staatsexamencommissie het resultaat mede aan de rector.
6. Indien het CE naar het oordeel van de inspectie niet op regelmatige wijze heeft plaatsgehad, kan zij besluiten dat het geheel of gedeeltelijk voor een of meer kandidaten wordt afgenomen.
7. Indien door onvoorziene omstandigheden het CE in één of meer vakken aan één of meer scholen niet op de voorgeschreven wijze kan worden afgenomen beslist de minister hoe alsdan moet worden gehandeld.
8. Indien een kandidaat om een geldige reden ter beoordeling van de rector is verhinderd bij één of meer onderdelen in het eerste tijdvak tegenwoordig te zijn, wordt hem in het tweede tijdvak de gelegenheid gegeven – tot uiterlijk het einde van het eerste tijdvak - het CSPE te voltooien. Lukt dit niet dan zal hem in het tweede tijdvak de gelegenheid gegeven het CSPE af te ronden.
9. Indien een kandidaat in het tweede tijdvak evenzeer verhinderd is, of wanneer hij het CSPE in het tweede tijdvak niet kan voltooien is er geen gelegenheid meer om het eindexamen te voltooien.
10. Indien het CSPE naar het oordeel van de inspectie niet op regelmatige wijze heeft plaatsgehad, kan zij besluiten dat het geheel of gedeeltelijk voor een of meer kandidaten wordt afgenomen.
11. Indien door onvoorziene omstandigheden het CSPE aan één of meer scholen niet op de voorgeschreven wijze kan worden afgenomen beslist de minister hoe alsdan moet worden gehandeld.

7 UITSLAG, HERKANSING EN DIPLOMERING

7.1 Eindcijfer vakken eindexamen (art. 3.32 UB 2020)

1. Het eindcijfer voor alle vakken van het eindexamen wordt uitgedrukt in een geheel cijfer uit de reeks 1 tot en met 10.
2. De rector bepaalt het eindcijfer voor een vak op het rekenkundig gemiddelde van het cijfer voor het SE en het cijfer voor het CE of CSPE (Centraal Schriftelijk en Praktisch Examen).
3. Indien in een vak alleen een SE is gehouden en niet ook een Centraal Examen is het cijfer voor het SE ook het eindcijfer.
4. De vakken waarvoor geen cijfer wordt vastgesteld moeten zijn afgesloten op een datum die ligt uiterlijk 10 dagen voor het eerste tijdvak van het CE.

7.2 Vaststelling uitslag eindexamen (art. 3.33 UB 2020)

1. De rector en de secretaris van het eindexamen stellen de uitslag vast met inachtneming van het bepaalde in de bijlagen 3, 4 en 8.
2. Indien dat nodig is om de kandidaat te laten slagen betrekken de rector en de secretaris van het eindexamen een of meer eindcijfers van de vakken niet bij de bepaling van de definitieve uitslag. De overgebleven vakken dienen een eindexamen te vormen.

7.3 Uitslag

1. De kandidaat die eindexamen havo of vwo heeft afgelegd en het CE voor vakken heeft afgelegd binnen een schooljaar, is geslaagd indien voldaan is aan het gestelde in bijlage 3.
2. Het cijfer voor het CE binnen het vmbo wordt als volgt vastgesteld:
 - Voor de algemene vakken bestaat het CE in alle leerwegen alleen uit een CSE.
 - Het cijfer voor het CE wordt daarom bepaald op grond van het CSE.
 - Een uitzondering hierop vormen de beeldende vakken, die zowel een CSE als een CPE kennen. Bij de beeldende vakken telt het cijfer voor het CSE en het CPE elk voor de helft mee in het cijfer voor het CE.
 - Het cijfer voor het CE van de beroepsgerichte programma's (afdelings- of intrasectoraal programma) wordt bepaald op grond van het CSPE.
3. De kandidaat die eindexamen vmbo heeft afgelegd en het CE voor vakken heeft afgelegd binnen een schooljaar is geslaagd indien voldaan is aan het gestelde in bijlage 4.

Voor het Leerwerktraject geldt een andere uitslagbepaling. Leerlingen in het leerwerktraject moeten tenminste examen doen in Nederlands en het beroepsgerichte profielvak en de beroepsgerichte keuzevakken, ofwel het gehele beroepsgerichte programma. Zowel voor Nederlands, als het beroepsgerichte profielvak als voor het combinatiecijfer moet minimaal een 6 behaald worden.

4. Het is mogelijk om te slagen voor het eindexamen met toekenning van *judicium cum laude*. Zie bijlage 8.

7.4 Herkansing CE (art. 3.38 UB 2020, art. 3.39 UB 2020)

1. De examenkandidaat heeft het recht om voor één vak van het eindexamen waarin hij al centraal examen heeft afgelegd, in het tweede of, indien art. 3.29, 1e lid van het UB 2020 van toepassing is, derde tijdvak, opnieuw deel te nemen aan het centraal examen of aan het CSPE. Bij het eindexamen van de basis- of kaderberoepsgerichte leerweg heeft de kandidaat het recht, bedoeld in de eerste volzin, ook voor het CSPE dat door het bevoegd gezag aansluitend aan het eerste tijdvak of in het tweede tijdvak wordt afgenomen. De herkansing van het CSPE bestaat uit het opnieuw afleggen van deze toets of van één of meer onderdelen daarvan. De kandidaat heeft het recht, bedoeld in de eerste volzin, alleen indien op grond van art. 3.34, 5e lid of art. 3.35, 7e lid UB 2020 de eindcijfers zijn bekendgemaakt.

2. De examenkandidaat deelt de rector voor een door deze laatste te bepalen dag en tijdstip schriftelijk mee dat hij gebruik maakt van het in het eerste of tweede lid bedoelde recht van herkansing.
3. Het hoogste cijfer voor een vak, behaald bij de herkansing of bij het centraal examen, is het definitieve cijfer voor het CE in dat vak.
4. Na afloop van de herkansing in het laatste leerjaar wordt de uitslag definitief vastgesteld met overeenkomstige toepassing van art. 2.57, 2^e lid WVO 2020 en de art. 3.34 en 3.35 UB 2020 en maakt deze schriftelijk aan de examenkandidaat bekend.
5. Na afloop van een herkansing in het voorlaatste of direct daaraan voorafgaande leerjaar wordt het definitieve cijfer schriftelijk aan de examenkandidaat bekendgemaakt.
6. Het eerste tot en met vierde lid zijn van overeenkomstige toepassing op de vakken waarin in een examenjaar deeleindexamen is afgelegd. De kandidaat die in een examenjaar zowel eindexamen als een of meer deeleindexamens aflegt, oefent het in het eerste lid bedoelde recht per examenjaar ten hoogste eenmaal uit.

7.5 Diploma en cijferlijst (zie art. 3.40 UB2020)

1. De rector reikt op grond van de definitieve uitslag aan elke kandidaat die eindexamen heeft afgelegd een cijferlijst uit waarop in ieder geval zijn vermeld: de cijfers voor het schoolexamen, indien dat zich voordoet, volgens welk programma elk vak is geëxamineerd en de cijfers voor het centraal examen, de eindcijfers voor de examenvakken, alsmede de uitslag van het eindexamen.
2. De rector reikt op grond van de definitieve uitslag aan elke voor het eindexamen geslaagde kandidaat een diploma uit, waarop alle vakken zijn vermeld die bij de bepaling van de uitslag zijn betrokken. Duplicaten van diploma's worden niet uitgereikt.
3. De rector reikt aan niet geslaagde kandidaten een definitieve cijferlijst uit.

8. OVERIGE BEPALINGEN

8.1 Afwijkende wijze van examineren (vgl. art.3.54 UB2020 en 3.55 UB 2020)

1. De rector kan toestaan dat een examenkandidaat op grond van zijn handicap of ziekte het eindexamen geheel of gedeeltelijk aflegt op een wijze die is aangepast aan de mogelijkheden van die examenkandidaat. In dat geval bepaalt de rector de wijze waarop het examen zal worden afgelegd. Hij doet hiervan zo spoedig mogelijk mededeling aan de inspectie.
2. Het bevoegd gezag kan in verband met onvoldoende beheersing van de Nederlandse taal afwijken van de voorschriften gegeven bij of krachtens dit besluit, ten aanzien van een kandidaat die met inbegrip van het schooljaar waarin hij eindexamen aflegt, ten hoogste zes jaren onderwijs in Nederland heeft gevolgd en voor wie het Nederlands niet de moedertaal is. De afwijking kan betrekking hebben op:
 - a. het vak Nederlandse taal en literatuur;
 - b. het vak Nederlandse taal of

- c. enig ander vak waarbij het gebruik van de Nederlandse taal van overwegende betekenis is.
3. De in het tweede lid bedoelde afwijking bestaat voor zover betrekking hebbend op het centraal examen uit een verlenging van de duur van de desbetreffende toets van het centraal examen met ten hoogste 30 minuten en het verlenen van toestemming tot het gebruik van een verklarend woordenboek van de Nederlandse taal.
4. Van elke afwijking op grond van het tweede lid wordt mededeling gedaan aan de inspectie.

8.2 Gespreid examen (vgl. art. 3.56 UB 2020)

1. Het bevoegd gezag kan, de inspectie gehoord, toestaan dat ten aanzien van een kandidaat die in het laatste leerjaar langdurig ziek is, en ten aanzien van een kandidaat die lange tijd ten gevolge van bijzondere, van de wil van de kandidaat onafhankelijke, omstandigheden niet in staat is geweest het onderwijs in al zijn eindexamenvakken gedurende het laatste leerjaar te volgen, het eindexamen gespreid over twee schooljaren wordt afgenomen.
2. Het bevoegd gezag geeft zijn in het eerste lid bedoelde toestemming uiterlijk voor de aanvang van het eerste tijdvak van het CE. In bijzondere gevallen kan het bevoegd gezag afwijken van de eerste volzin ten behoeve van een kandidaat die nog niet in al zijn eindexamenvakken examen heeft afgelegd.
3. De kandidaat legt in elk van zijn eindexamenvakken examen af in een van de twee schooljaren, bedoeld in het eerste lid.
4. De examenkandidaat heeft het recht van herkansing in het eerste en in het tweede schooljaar van het gespreid centraal examen, met dien verstande dat het recht van herkansing in het eerste schooljaar ontstaat nadat de eindcijfers van de vakken waarvoor in het eerste schooljaar het centraal examen is afgesloten, voor de eerste maal zijn vastgesteld.
5. De rector en de examensecretaris stellen op verzoek van de examenkandidaat de uitslag van het eindexamen vast aan het einde van het eerste schooljaar van het gespreid examen of het gespreid schoolexamen, met overeenkomstige toepassing van art. 3.34 of art. 3.35 UB 2020.

8.3 Gebruik schrijfmateriaal en papier

Behalve tekeningen, grafische verbeeldingen e.d. mag examenwerk niet met potlood of rode inkt gemaakt worden. De school bepaalt welk papier en kladpapier mag of moet worden gebruikt. Deze regels zijn bedoeld om het werk van de leerling maximale authenticiteit te geven.

8.4 Bewaren examenwerk

1. Het werk van het CE van de kandidaten wordt gedurende tenminste zes maanden na vaststelling van de uitslag van het examen op school bewaard door de rector, ter inzage voor belanghebbenden. De inzage van het CE geschiedt uitsluitend op school onder toezicht van de examinator, de secretaris van het eindexamen en/of de teamleider. Het

werk mag niet gekopieerd/gefotografeerd/vermenigvuldigd of buiten het schoolgebouw gebracht worden.

2. De rector draagt er zorg voor dat een volledig stel van de bij de CE's gebruikte opgaven gedurende ten minste zes maanden na de vaststelling van de uitslag bewaard blijft in het archief van de school.

9 SLOTBEPALINGEN

- In alle gevallen waarin dit examenreglement niet voorziet beslist de rector. In voorkomende gevallen is overleg met of melding aan de inspectie verplicht.
- Als het onverkort toepassen van dit examenreglement leidt tot onbillijkheden van overwegende aard, kan de rector besluiten af te wijken van dit examenreglement.

BIJLAGE 1

Taken examencommissie en eindexamensecretaris

- De examencommissie (zie art. 2.60^e WVO 2020)

De examencommissie heeft de opdracht de kwaliteit van de schoolexaminering te bewaken en te bevorderen en advies uit te brengen en wel op vier aspecten:

- is de inrichting en de uitvoering van de processen op orde;
- is de inhoudelijke kwaliteit van de examinering op orde;
- sluiten processen en inhoud in voldoende mate aan bij de visie van de school op toetsing en examinering;
- wordt het afsluitende karakter van het schoolexamen gewaarborgd.

De examencommissie draagt zodoende bij aan de borging van de kwaliteit van de schoolexaminering zodat deze aansluit bij de visie van de school op toetsing en examinering. Voortvloeiend uit de hoofdtaak stelt de examencommissie richtlijnen en aanwijzingen vast om schoolexamens te beoordelen en vast te stellen. Het vaststellen van de schoolexamens zelf (en het beoordelen) blijft een taak van de examinator. De examencommissie heeft geen beslissende rol bij het nemen van maatregelen inzake onregelmatigheden (waaronder fraude). Dit, omdat dit al uitdrukkelijk geregeld is in het Eindexamenbesluit en belegd is bij de rector. De examencommissie kan wel voorbereidend werk doen t.b.v. de rector inzake onregelmatigheden.

De taken en bevoegdheden vanuit de regelgeving zijn in ieder geval: opstellen van een voorstel van een examenreglement, jaarlijks een voorstel doen voor het programma van toetsing en afsluiting, het borgen van het afsluitend karakter en de kwaliteit van het schoolexamen en het vaststellen van richtlijnen en aanwijzingen om te komen tot een beoordeling van het schoolexamen en als overige taak: monitoring van het examenproces.

Het bevoegd gezag heeft een examencommissie ingesteld bestaande uit minimaal 3 leden, oneven aantal.

- De eindexamensecretaris (zie art. 2.51a WVO 2020)

Expliciete taken van de examensecretaris zijn:

- Het ondersteunen van de rector bij het organiseren en afnemen van het eindexamen;
- Het ondersteunen van de rector bij de uitvoering van het examenreglement en het PTA;
- Het verstrekken van overzichten van de schoolexamenresultaten;
- Het (samen met de rector) tekenen van de overzichten en de eindbeoordeling van het schoolexamen;
- Het (samen met de rector) vaststellen van de uitslag van het eindexamen;
- Het (samen met de rector) tekenen van de diploma's en cijferlijsten

De examensecretaris wordt uit het personeel door de rector aangewezen.

BIJLAGE 2

Regeling van de samenstelling en de werkwijze van de Commissie Bezwaar- en Beroepschriften

Beroep:

1. Onregelmatigheden bij eindexamens.

Het beroep ingesteld op grond van een maatregel van de rector tegen een leerling die zich aan het schoolonderzoek / schoolexamen heeft onttrokken dan wel zich t.a.v. enig deel van het eindexamen aan een onregelmatigheid heeft schuldig gemaakt, wordt behandeld door een commissie van Bezwaar- en Beroepschriften voor eindexamens.

2. De Commissie Bezwaar- en Beroepschriften stelt een huishoudelijk reglement op dat door het bevoegd gezag wordt vastgesteld.

Huishoudelijk reglement Commissie Bezwaar & Beroep

Artikel 1: Commissie Bezwaar- en Beroepschriften

- 1.1 De Commissie Bezwaar- en Beroepschriften wijst uit haar midden een voorzitter en een secretaris aan.
- 1.2 De Commissie beslist bij meerderheid van stemmen.

Artikel 2: Beroepstermijn

- 2.1 Het beroep wordt binnen vijf werkdagen nadat de maatregel van de rector schriftelijk ter kennis van de kandidaat is gebracht, schriftelijk bij de Commissie Bezwaar- en Beroepschriften ingesteld.
- 2.2 Indien beroep is ingesteld bij de Commissie roept de voorzitter de commissie zo spoedig mogelijk bij elkaar en stelt de procedure op ter afhandeling van de klacht.

Artikel 3: Werkwijze commissie

- 3.1 De Commissie gaat na of het beroep binnen de gestelde termijn van vijf werkdagen is ingesteld.
- 3.2 De Commissie stelt de inspecteur op de hoogte van het feit dat zij haar onderzoek heeft aangevangen.
- 3.3 De Commissie hoort de betrokken kandidaat. Deze kan zich laten bijstaan door een door hem aan te wijzen meerderjarig persoon.
- 3.4 De Commissie hoort de rector.
- 3.5 Eventueel hoort de Commissie diegene(n) die de onregelmatigheid heeft/hebben geconstateerd.
- 3.6 De Commissie gaat na of de rector en de betrokken examiner(en) procedureel correct hebben gehandeld.

- 3.7 De Commissie legt haar bevindingen schriftelijk vast in een vertrouwelijk protocol.
- 3.8 De Commissie toetst haar bevindingen aan de van toepassing zijnde artikelen van het eindexamenreglement en wint eventueel informatie in bij de inspecteur van de inspectie waaronder de school ressorteert.
- 3.9 De Commissie beslist binnen een termijn van veertien dagen na ontvangst van het beroepschrift of het beroep ontvankelijk is en stelt bij haar beslissing zo nodig vast op welke wijze de kandidaat alsnog in de gelegenheid zal worden gesteld het schoolonderzoek en/of examen geheel of gedeeltelijk of opnieuw af te leggen.
- 3.10 De Commissie stelt de kandidaat, anders voogden/verzorgers indien deze minderjarig is, de rector en c.q. de inspecteur schriftelijk op de hoogte van haar beslissing. De Commissie vermeldt daarbij de overwegingen die tot de beslissing hebben geleid.

Artikel: 4 Slotbepalingen

- 4.1 In gevallen waarin deze regeling niet voorziet besluit de Commissie.

ADRES COMMISSIE BEZWAAR- EN BEROEPSCHRIFTEN

Commissie van Bezwaar- en Beroepschriften

Postbus 5

3230 AA Brielle

BIJLAGE 3

Uitslag eindexamen vwo en havo (art. 3.34 Uitvoeringsbesluit WVO 2020)

- **1** De examenkandidaat die eindexamen vwo of havo heeft afgelegd, is geslaagd indien:
 - a.** het rekenkundig gemiddelde van zijn bij het centraal examen behaalde cijfers ten minste 5,5 is;
 - b.** hij voor een van de vakken Nederlandse taal en literatuur, Engelse taal en literatuur en voor zover van toepassing wiskunde A, B of C als eindcijfer 5 of hoger heeft behaald en hij voor het andere vak dan wel andere hier genoemde vakken als eindcijfer 6 of meer heeft behaald;
 - c.** hij onverminderd onderdeel b:
 - 1°.** voor één van zijn vakken waarvoor een eindcijfer is vastgesteld, als eindcijfer 5 of hoger en voor de overige vakken waarvoor een eindcijfer is vastgesteld, als eindcijfer 6 of hoger heeft behaald;
 - 2°.** voor één van zijn vakken waarvoor een eindcijfer is vastgesteld, als eindcijfer 4 en voor de overige vakken waarvoor een eindcijfer is vastgesteld, als eindcijfer 6 of hoger heeft behaald, en het gemiddelde van de eindcijfers ten minste 6,0 bedraagt;
 - 3°.** voor twee van zijn vakken waarvoor een eindcijfer is vastgesteld, als eindcijfer 5 heeft behaald en voor de overige vakken waarvoor een eindcijfer is vastgesteld, als eindcijfer 6 of hoger heeft behaald, en het gemiddelde van de eindcijfers ten minste 6,0 bedraagt; of
 - 4°.** voor één van de vakken waarvoor een eindcijfer is vastgesteld als eindcijfer 4 en voor één van deze vakken als eindcijfer 5 heeft behaald en voor de overige vakken waarvoor een eindcijfer is vastgesteld, als eindcijfer 6 of hoger heeft behaald, en het gemiddelde van de eindcijfers ten minste 6,0 bedraagt;
 - d.** hij voor geen van de onderdelen, genoemd in het tweede lid, lager dan het eindcijfer 4 heeft behaald; en
 - e.** hij voor het vak lichamelijke opvoeding van het gemeenschappelijk deel van elk profiel, de kwalificatie «voldoende» of «goed» heeft behaald.
- **2** Bij de uitslagbepaling volgens het eerste lid, wordt het gemiddelde van de eindcijfers van ten minste de volgende onderdelen aangemerkt als het eindcijfer van één vak, voor zover voor deze onderdelen een eindcijfer is bepaald: maatschappijleer, culturele en kunstzinnige vorming en het profielwerkstuk. Het bevoegd gezag kan daaraan toevoegen:
 - a.** literatuur, als onderdeel van alle afzonderlijke moderne talen, met dien verstande dat indien het bevoegd gezag daartoe niet besluit, literatuur voor de bepaling van de eindcijfers een onderdeel is van het schoolexamen van die taal en literatuur.
 - b.** algemene natuurwetenschappen in vwo en havo

- **3** Indien het bevoegd gezag toepassing geeft aan de tweede volzin van het tweede lid, wordt in het examenreglement vermeld welk onderdeel of welke onderdelen worden toegevoegd voor de bepaling van het eindcijfer.
- **4** De rector bepaalt het eindcijfer, bedoeld in het tweede lid, als het rekenkundig gemiddelde van de eindcijfers van de samenstellende onderdelen. Indien de uitkomst van deze berekening niet een geheel getal is, wordt dat getal indien het eerste cijfer achter de komma een 4 of lager is, naar beneden afgerond en indien dat cijfer een 5 of hoger is, naar boven afgerond.
- **5** Zodra de eindcijfers en indien mogelijk de uitslag zijn vastgesteld, maakt de rector deze schriftelijk aan de examenkandidaat bekend, onder mededeling van het recht van herkansing, bedoeld in art. 3.38 Uitvoeringsbesluit WVO 2020. De uitslag is de definitieve uitslag indien de examenkandidaat geen herexamens doet.

BIJLAGE 4

Uitslag eindexamen vmbo (art. 3.35 Uitvoeringsbesluit WVO 2020)

- **1** De kandidaat die het eindexamen van een leerweg in het vmbo heeft afgelegd, is geslaagd indien:
 - a. het rekenkundig gemiddelde van zijn bij het CE behaalde cijfers ten minste 5,5 is;
 - b. hij voor het vak Nederlandse taal als eindcijfer 5 of hoger heeft behaald;
 - c. hij onverminderd onderdeel b:
 1. voor één van zijn vakken waarvoor een eindcijfer is vastgesteld, als eindcijfer 5 of hoger en voor de overige vakken waarvoor een eindcijfer is vastgesteld, als eindcijfer 6 of hoger heeft behaald;
 2. voor één van zijn vakken waarvoor een eindcijfer is vastgesteld, als eindcijfer 4 en voor de overige vakken waarvoor een eindcijfer is vastgesteld, als eindcijfer 6 of hoger waarvan ten minste één 7 of hoger heeft behaald; of
 3. voor twee van zijn vakken waarvoor een eindcijfer is vastgesteld, als eindcijfer 5 heeft behaald en voor de overige vakken waarvoor een eindcijfer is vastgesteld, als eindcijfer 6 of hoger waarvan ten minste één 7 of hoger heeft behaald;
 - d. hij voor geen van de onderdelen, genoemd in het derde of vierde lid, lager dan het eindcijfer 4 heeft behaald. Let op: ook voor de afzonderlijke keuzevakken moet tenminste het eindcijfer 4 behaald worden;
 - e. hij voor de vakken lichamelijke opvoeding en kunstvakken incl. CKV de kwalificatie «voldoende» of «goed» heeft behaald; en
 - f. als het gaat om een eindexamen vmbo gemengde of theoretische leerweg, hij voor het profielwerkstuk de kwalificatie «voldoende» of «goed» heeft behaald.
 - g. hij, indien er voor het vak wiskunde geen cijfer wordt vermeld op de eindlijst, de rekentoets moet hebben afgelegd
- **2** Bij de uitslagbepaling volgens het eerste lid, onderdeel c, wordt bij het eindexamen vmbo theoretische leerweg het eindcijfer van een profielvak of beroepsgericht keuzevak behorende tot het eindexamen vmbo gemengde leerweg bij de uitslagbepaling betrokken als deze vakken samen ten minste een volledig beroepsgericht programma als bedoeld in art. 3.7, eerste lid, onderdeel d, vormen. In dat geval is het vierde lid van overeenkomstige toepassing.
- **3** Bij de uitslagbepaling volgens het eerste lid, onderdeel c, wordt bij het eindexamen vmbo basisberoepsgerichte leerweg en de kaderberoepsgerichte leerweg het gemiddelde van de eindcijfers van alle beroepsgerichte keuzevakken aangemerkt als het eindcijfer van één vak.

- **4** Bij de uitslagbepaling volgens het eerste lid, onderdeel c, wordt bij het eindexamen vmbo gemengde leerweg het gemiddelde van de eindcijfers van het profielvak en alle beroepsgerichte keuzevakken aangemerkt als het eindcijfer van één vak, met dien verstande dat het eindcijfer voor het profielvak daarbij net zo vaak meetelt als het aantal eindcijfers van beroepsgerichte keuzevakken dat in de berekening wordt betrokken.
- **5** De rector bepaalt het eindcijfer, bedoeld in het derde en vierde lid, als het rekenkundig gemiddelde van de eindcijfers van de samenstellende onderdelen. Indien de uitkomst van deze berekening niet een geheel getal is, wordt dat getal indien het eerste cijfer achter de komma een 4 of lager is, naar beneden afgerond en indien dat cijfer een 5 of hoger is, naar boven afgerond.
- **6** In afwijking van het eerste lid is de kandidaat die het eindexamen vmbo basisberoepsgerichte leerweg heeft afgelegd ter afsluiting van een leerwerktraject als bedoeld in artikel 2.103 van de wet geslaagd indien:
 - a. hij voor het vak Nederlandse taal als eindcijfer 6 of hoger heeft behaald;
 - b. hij voor het profielvak als eindcijfer 6 of hoger heeft behaald; en
 - c. hij als eindcijfer, bedoeld in het derde lid, 6 of hoger heeft behaald.

Indien de vakken waarin examen is afgelegd, tezamen een eindexamen vormen van het eindexamen vmbo basisberoepsgerichte leerweg, zijn het eerste en derde lid van overeenkomstige toepassing.

- **7** Zodra de eindcijfers en indien mogelijk de uitslag zijn vastgesteld, maakt de rector deze schriftelijk aan de kandidaat bekend, onder mededeling van het recht van herkansing, bedoeld in art. 3.38 van het Uitvoeringsbesluit WVO 2020). De uitslag is de definitieve uitslag indien de examenkandidaat geen herexamen doet.

BIJLAGE 5

Niet-limitatieve opsomming van onregelmatigheden of afwezigheid

De volgende lijst bevat enkele voorbeelden, maar is niet uitputtend. De onregelmatigheden zijn:

- (Delen van) het examenwerk niet inleveren en beweren dit wel te hebben gedaan;
- Het na de gestelde deadline inleveren, onvolledig inleveren of afronden van een profielwerkstuk, praktische opdracht, materiaal ten behoeve van een mondeling schoolexamen of handelingsdeel;
- Examenwerk van een ander inleveren alsof het eigen werk betreft;
- Het plegen van plagiaat op welke manier dan ook;
- Gebruik maken van ongeoorloofde hulpmiddelen;
- Een woordenboek of Binas waarin geschreven is meenemen in de examenzaal. Ook al zijn de aantekeningen niet door de kandidaat zelf gemaakt, de kandidaat is verplicht de hulpmiddelen voorafgaand aan het examen te controleren;
- Afkijken of gelegenheid geven tot afkijken;
- Overleggen met medeleerlingen tenzij dit is toegestaan;
- Bij toiletbezoek op welke manier dan ook informatie uitwisselen en/of aanwijzingen geven aan medeleerlingen;
- Het niet in de examenstand zetten of niet-resetten van de grafische rekenmachine;
- Het gebruik van een (grafische) rekenmachine als dit niet is toegestaan;
- Multimedia-apparatuur en/of een ander hulpmiddel van welke aard dan ook (anders dan toegestaan) in het bezit hebben tijdens een examen;
- Op welke manier dan ook contact hebben met anderen in of buiten de examenlocatie;
- Bij bespreking van examenwerk antwoorden verbeteren;
- Ongeoorloofde afwezigheid bij een examen;
- Het op een andere manier een poging doen tot dan wel plegen van fraude;
- Het zonder geldige reden niet of te laat op een mondelinge SE-toets of luistertoets verschijnen;
- Het verstoren van de orde in de examenzaal, waaronder het in bezit hebben en het laten afgaan van de telefoon;
- Het zich niet houden aan de instructie/opdracht van de surveillant(en).

BIJLAGE 6

Rooster CE 2025

Het betreft hier het vmbo gt/havo/vwo rooster. Het vmbo bk rooster is flexibel en wordt om die reden hier niet opgenomen.

Het rooster voor de centrale examens, eerste tijdvak 2025:

	gl/tl	havo	vwo
1 januari – 9 mei			cpe beeldend
10 maart - 22 mei	cpe beeldend		
1 april – 18 juli	cspe beroepsgericht		
1 april – 18 juli			

Week 19	gl/tl	havo	vwo
vr 9 mei			
	13.30-15.30	13.30-16.30	13.30-16.30
	Engels	natuurkunde	Nederlands
Week 20	gl/tl	havo	vwo
ma 12 mei		9.00-11.30	9.00-11.30
		Duits	tehatex
	13.30-15.30	13.30-16.30	13.30-16.30
	Nederlands	geschiedenis	economie
di 13 mei		9.00-12.00	9.00-12.00
		filosofie	maatschappijwetenschappen
	13.30-15.30	13.30-16.00	13.30-16.00
	nask2	Frans	Engels
wo 14 mei	9.00-11.00	9.00-11.30	9.00-12.00
	maatschappijkunde	muziek	kunst algemeen
	13.30-15.30	13.30-16.30	13.30-16.30
	Frans	biologie	wiskunde A, B, C
do 15 mei	9.00-11.00		9.00-11.30
	Duits		Duits
	13.30-15.30	13.30-16.30	13.30-16.30
	wiskunde	Nederlands	geschiedenis
vr 16 mei	9.00-11.00	9.00-12.00	9.00-12.00
	muziek	maatschappijwetenschappen	Latijn
	13.30-15.30	13.30-16.00	13.30-16.30
	aardrijkskunde	Engels	scheikunde

Week 21	gl/tl	havo	vwo
ma 19 mei		9.00-11.30	9.00-12.00
		tehatex	filosofie
	13.30-15.30	13.30-16.30	13.30-16.30
	geschiedenis	bedrijfseconomie	aardrijkskunde
di 20 mei			9.00-12.00
			Grieks
	13.30-15.30	13.30-16.30	13.30-16.30
	nask1	wiskunde A, B	natuurkunde
wo 21 mei	9.00-11.00	9.00-12.00	9.00-11.30
	dans/drama	kunst algemeen	muziek
	13.30-15.30	13.30-16.30	13.30-16.00
	biologie	economie	Frans
do 22 mei	9.00-11.00		
	Fries		
	13.30-15.30	13.30-16.30	13.30-16.30
	economie	aardrijkskunde	bedrijfseconomie
vr 23 mei			
	13.30-15.30	13.30-16.30	13.30-16.30
	beeldende vakken	scheikunde	biologie
Week 22	gl/tl	havo	vwo
ma 26 mei		9.00-11.30	9.00-11.30
		Fries, Russisch	Fries, Russisch
	13.30-15.30	13.30-16.00	13.30-16.00
	Spaans, Turks, Arabisch	Spaans, Turks, Arabisch	Spaans, Turks, Arabisch

Het rooster voor de centrale examens, tweede tijdvak 2025:

Het tweede tijdvak begint voor de schriftelijke examens op dinsdag 17 juni 2025. In maart 2025 wordt bekendgemaakt op welke dagen en tijdstippen de centrale examens in het tweede tijdvak worden afgenomen.

BIJLAGE 7

I Instructie surveillanten VMBO 4 BK Centrale Examens in Facet

1. De toezichthouder zorgt ervoor **15 minuten vóór de aanvang** van het examen in het lokaal aanwezig te zijn.
2. De toezichthouder controleert het lokaal, kladpapier, evt. andere benodigdheden.
3. De toezichthouder zorgt ervoor dat het geluid van zijn mobiel uit staat tijdens het examen. De mobiele telefoon mag alleen worden gebruikt om eventuele noodgevallen door te geven aan examensecretaris, leerlingenadministratie of teamleider.
4. Vóór aanvang van het examen dient gecontroleerd te worden of elke kandidaat aanwezig is.
5. De school verstrekt, indien van toepassing, woordenboeken en binas 6. Tassen e.d. zijn niet in het lokaal (in de kluis of op de gang).
6. Telefoons en e-watches zijn niet aanwezig in het lokaal.
7. Tijdens de duur van het examen is het een toezichthouder niet geoorloofd andere werkzaamheden te verrichten dan toezicht te houden.
8. De school verstrekt gewaarmerkt kladpapier. **Dit kladpapier moet ingeleverd worden bij het verlaten van het lokaal.**
9. Zonder toestemming van een toezichthouder mag een kandidaat zich niet verwijderen uit het lokaal;
10. Indien een kandidaat zich bij het examen aan enige onregelmatigheid schuldig maakt, kan de rector hem de (verdere) deelneming aan het centraal examen ontzeggen, dan wel minder vergaande maatregelen nemen.
11. Een kandidaat die te laat komt, mag uiterlijk tot een half uur na het begin van het examen tot het lokaal toegelaten worden. Hij levert zijn werk in op het tijdstip, dat is aangegeven voor het einde van het examen.
12. Kandidaten die meer dan een half uur na de aanvang van het examen binnenkomen, kunnen niet deelnemen aan deze zitting. Eventuele afwezigheid dient ten laatste een half uur voor aanvang van het examen doorgegeven te worden door ouders / verzorgers. Bij een geldige reden, ter beoordeling van de rector, kunnen zij voor dit vak verwezen worden naar een nader te bepalen tijdstip.
13. De kandidaten maken het werk onder toezicht van de toezichthouder.
14. Een kandidaat mag tijdens het examen geen inhoudelijke vragen stellen over de toets.
15. Op het proces-verbaal worden de namen van alle kandidaten vermeld die voor het desbetreffende vak in het lokaal aanwezig moeten zijn, alsmede het tijdstip waarop elke kandidaat het lokaal verlaat.
16. Elke toezichthouder dient het proces-verbaal te tekenen.
17. Gedurende de eerste 30 minuten van het examen mogen de kandidaten het lokaal niet verlaten.
18. Het verdient aanbeveling dat een kwartier voor het einde van het examen de toezichthouder dit tijdstip aangeeft.

Instructie voor toezichthouders Centraal Schriftelijk Examen (C.S.E.)

I AANVANG VAN DE ZITTINGEN VAN DE SCHRIFTELIJKE EXAMENS

1. De toezichthouders zorgen ervoor **15 minuten vóór de aanvang** van het C.S.E. in het examenlokaal aanwezig te zijn. De **pauzes** moeten met de collega worden gedeeld!!!
2. De toezichthouders controleren of het benodigde papier enz. aanwezig is.
3. Vóór elke zitting dient gecontroleerd te worden of elke kandidaat aanwezig is.
4. De boeken, tabellen en elektronische rekenapparaten met bijbehorende étuis, waarvan het gebruik door de Centrale examencommissie vaststelling opgaven (CEVO) is toegestaan, dienen tijdig voor de aanvang van de zitting gecontroleerd te worden (zie bijlage I: Regeling toegestane hulpmiddelen eind- en staatsexamens).
Tassen e.d. behoren in het examenlokaal niet binnen bereik van de kandidaten te zijn.
5. Buitenstaanders worden niet tot het examenlokaal toegelaten. Per 30 kandidaten is tenminste één toezichthouder aanwezig.
6. Voor het begin van de eerste zitting van het Centraal Schriftelijk Examen maakt de rector, of een personeelslid namens de rector, de kandidaten opmerkzaam op de volgende voorschriften:
 - a. het werk wordt gemaakt op papier, gewaarmerkt en verstrekt door de school. De school verstrekt eveneens gewaarmerkt kladpapier. Kandidaten mogen derhalve geen papier meenemen naar het examenlokaal;
 - b. de kandidaat vermeldt op het papier zijn examenummer en naam;
 - c. na het openen van het pakket met opgaven is het verboden enige mededeling of inlichting over het werk aan de kandidaat te verstrekken, behoudens een mededeling inzake een fout in de opgave die door de CvTE schriftelijk aan de scholen is doorgegeven;
 - d. het meenemen van andere dan toegestane boeken, tabellen en andere hulpmiddelen is verboden;
 - e. zonder toestemming van een toezichthouder mag een kandidaat zich niet verwijderen uit het examenlokaal;
 - f. Indien een kandidaat zich bij het centraal examen aan enige onregelmatigheid schuldig maakt, kan de rector hem de (verdere) deelneming aan het centraal examen ontzeggen, dan wel minder vergaande maatregelen nemen. Indien de onregelmatigheid wordt ontdekt na afloop van het centraal examen, kunnen de rector en de betrokken examiner(en) gezamenlijk de kandidaat het diploma en de cijferlijst onthouden of kunnen zij bepalen dat de betrokken kandidaat het

diploma en de cijferlijst slechts kunnen worden uitgereikt na een hernieuwd examen. Indien de rector en de examinatoren besluiten een nieuw examen te laten afleggen, betekent dit een volledig en officieel centraal examen in een volgend tijdvak.

7. Nadat alle kandidaten hun plaats hebben ingenomen toont een daartoe aangewezen toezichthouder de kandidaten het gesloten pakket en wordt aan de hand van de vermelde gegevens omtrent vak, datum en uur gecontroleerd of dit het juiste pakket is. Deze gegevens en eventueel andere op het pakket vermelde gegevens worden daarna hardop aan de kandidaten voorgelezen. Vervolgens wordt het pakket geopend.
8. De toezichthouder controleert of de gegevens op het pakket overeenstemmen met de inhoud van het pakket. Het komt voor dat in hetzelfde pakket één of meer bij de opgaven behorende bijlagen zijn verpakt.
9. Onmiddellijk nadat het pakket is geopend, worden de opgaven en eventuele bijlagen rondgedeeld. Daarbij dient nauwkeurig te worden toegezien dat geen andere opgaven dan de bedoelde in handen van de kandidaten komen.
10. Tijdens het uitdelen van de opgaven heerst er volkomen rust in het examenlokaal.
11. **Een kandidaat die te laat komt, mag uiterlijk tot een half uur na het begin van de zitting tot het examenlokaal toegelaten worden. Hij levert zijn werk in op het tijdstip, dat is aangegeven voor het einde van de zitting.**
12. **Kandidaten die meer dan een half uur na de aanvang van de zitting binnenkomen, kunnen niet deelnemen aan deze zitting. Bij een geldige reden, ter beoordeling van de rector, kunnen zij voor dit vak verwezen worden naar het tweede tijdvak. Op de overige zittingen dienen zij wel te verschijnen.**
13. De kandidaten maken het schriftelijk werk onder toezicht van de rector en de leraren. Het werk wordt **niet met potlood en niet met rode inkt** gemaakt. Dit laatste is niet van toepassing op tekeningen en grafieken. **Het gebruik van tipp-ex is verboden.**
14. Kandidaten die kleurenblind zijn mogen bij aardrijkskunde vragen naar de aangewezen kleur op de kaart. Een toezichthouder mag deze kleur noemen, in overeenstemming met de legenda.

II ZITTINGEN VAN DE CENTRAAL SCHRIFTELIJKE EXAMENS

1. Wanneer een kandidaat tijdens een zitting naar het toilet wil, dient de (gang)surveillant ingeschakeld te worden.
2. Een kandidaat die tijdens een zitting onwel wordt, kan onder begeleiding van de (gang)surveillant het examenlokaal verlaten. In overleg met de kandidaat beoordeelt de rector of de kandidaat na enige tijd het werk kan hervatten.

- a. Indien de kandidaat het werk na enige tijd hervat, kan na overleg met de inspecteur de gemiste tijd aan het einde van de zitting worden ingehaald.
 - b. Indien de kandidaat het werk niet kan hervatten, kan de rector, zo mogelijk mede op grond van een medische verklaring, aan de inspecteur verzoeken te beslissen, dat het voor een deel gemaakte werk ongeldig is. De kandidaat mag, indien de inspecteur het werk ongeldig verklaart, in het tweede tijdvak opnieuw aan de desbetreffende zitting deelnemen.
3. **Tijdens een zitting van het C.S.E. is het een toezichthouder niet geoorloofd andere werkzaamheden te verrichten dan toezicht te houden.**
 4. Zij die bij het examen toezicht hebben gehouden, maken over het verloop een proces-verbaal op (lig(gen) op de tafel van de toezichthouder(s)).
 5. a. Op het proces-verbaal worden de namen van alle kandidaten vermeld die voor het desbetreffende vak in het examenlokaal aanwezig moeten zijn, alsmede het tijdstip waarop elke kandidaat het lokaal verlaat.
b. **Elke toezichthouder** dient het proces-verbaal te tekenen.
 6. De kandidaat levert zijn werk in bij een toezichthouder. Deze controleert de naam en het nummer van de kandidaat en staat hem toe het examenlokaal te verlaten, nadat hij zich ervan vergewist heeft dat **het werk compleet is**. Hierna mag het de kandidaat onder geen beding worden toegestaan nog aan het desbetreffende examen te werken.
 7. **Gedurende een uur, volgende op het tijdstip van de opening van de envelop met examenopgaven, dus na de aanvang van de zitting, mogen de kandidaten de examenzaal niet verlaten. De aan de kandidaten voorgelegde opgaven voor een toets van het centraal examen blijven in het examenlokaal tot het einde van die toets. Kladwerk en aantekeningen mogen wel meegenomen worden.**
 8. Indien tijdens een zitting een fout in de opgave ontdekt wordt, worden daarover geen mededelingen gedaan. Bij de normering van het werk zal met een fout, zo nodig, volledig rekening worden gehouden.

III EINDE ZITTINGEN C.S.E.

1. **Het verdient aanbeveling dat een kwartier voor het einde van de zitting een daartoe aangewezen toezichthouder dit tijdstip aangeeft. Tijdens het laatste kwartier van de zitting mogen geen kandidaten meer vertrekken.**
2. Aan het einde van de zitting halen de toezichthouders het werk op en één van hen controleert of alle kandidaten hun werk hebben ingeleverd. Het verdient aanbeveling dat tevens wordt nagegaan of geen kandidaat iets vergeet in te leveren, bijvoorbeeld een bijlage.

3. Aan het einde van de zitting blijven de kandidaten zitten, totdat een toezichthouder het sein geeft om op te staan en het examenlokaal te verlaten.
4. Het werk van de kandidaten, het proces-verbaal en de resterende opgaven worden door een daartoe aangewezen toezichthouder onmiddellijk aan de rector ter hand gesteld.
5. De toezichthouders verlaten het examenlokaal als alle kandidaten buiten het examenlokaal zijn.

BIJLAGE 8

Cum laude regeling (Uitvoeringsbesluit WVO 2020 art. 3.47 en art. 3.48):

Art. 3.47 UB 2020. Judicium cum laude vwo en havo:

1. Een examenkandidaat is geslaagd voor het eindexamen vwo met toekenning van het judicium cum laude indien de eindexamenuitslag voldoet aan de volgende voorschriften:

a. ten minste het gemiddelde eindcijfer 8,0, berekend op basis van de eindcijfers voor:

1°.de vakken in het gemeenschappelijke deel van het profiel, het eindcijfer, bedoeld in art. 3.34, tweede lid, UB 2020, en de vakken van het profieldeel; en

2°.het vak uit het vrije deel waarvoor het hoogste eindcijfer is vastgesteld, en

b. ten minste het eindcijfer 7 of ten minste de kwalificatie «voldoende» voor alle vakken die meetellen bij de uitslagbepaling op grond van art. 3.34 UB 2020.

2. Een examenkandidaat is geslaagd voor het eindexamen havo met toekenning van het judicium cum laude indien de eindexamenuitslag voldoet aan de volgende voorschriften:

a. ten minste het gemiddelde eindcijfer 8,0, berekend op basis van de eindcijfers voor:

1°.de vakken in het gemeenschappelijke deel van het profiel, het eindcijfer, bedoeld in art. 3.34, tweede lid, UB 2020, en de vakken van het profieldeel; en

2°.het vak uit het vrije deel waarvoor het hoogste eindcijfer is vastgesteld, en

b. ten minste het eindcijfer 6 of ten minste de kwalificatie «voldoende» voor alle vakken die meetellen bij de uitslagbepaling op grond van art. 3.34, UB 2020.

Art. 3.48 UB 2020. Judicium cum laude vmbo:

1. Een examenkandidaat is geslaagd voor het eindexamen vmbo theoretische leerweg met toekenning van het judicium cum laude indien de eindexamenuitslag voldoet aan de volgende voorschriften:

a. ten minste het gemiddelde eindcijfer 8,0, berekend op basis van de eindcijfers voor:

1°.de vakken Nederlandse taal, Engelse taal en maatschappijleer, en de algemene vakken van het profieldeel; en

2°.het vak uit het vrije deel waarvoor het hoogste eindcijfer is vastgesteld, en

b. ten minste het eindcijfer 6 of ten minste de kwalificatie «voldoende» voor het profielwerkstuk en alle vakken die meetellen bij de uitslagbepaling op grond van art. 3.35 UB 2020.

2. Een examenkandidaat is geslaagd voor het eindexamen vmbo basisberoepsgerichte leerweg of kaderberoepsgerichte leerweg met toekenning van het judicium cum laude indien de eindexamenuitslag voldoet aan de volgende voorschriften:

a. ten minste het gemiddelde eindcijfer 8,0, berekend op basis van:

1°.de eindcijfers voor het profielvak en de twee algemene vakken van het profieldeel; en

2°.het eindcijfer, bedoeld in art. 3.35, derde lid, UB 2020.

b. ten minste het eindcijfer 6 of ten minste de kwalificatie «voldoende» voor alle vakken die meetellen bij de uitslagbepaling op grond van art. 335 UB 2020.

3. Een examenkandidaat is geslaagd voor het eindexamen vmbo gemengde leerweg met toekenning van het judicium cum laude indien de eindexamenuitslag voldoet aan de volgende voorschriften:

a. ten minste het gemiddelde eindcijfer 8,0, berekend op basis van de eindcijfers voor:

1°.de vakken Nederlandse taal, Engelse taal en maatschappijleer, en de algemene vakken van het profieldeel; en

2°.het algemene vak uit het vrije deel of het eindcijfer, bedoeld in art. 3.35, derde lid, UB 2020; en

b. ten minste het eindcijfer 6 of ten minste de kwalificatie «voldoende» voor het profielwerkstuk en alle vakken die meetellen bij de uitslagbepaling op grond van art. 3.35 UB 2020.

